

Til hr. Frank Dahlgaard, som just har talt, vil jeg ikke tilbageholde den enkle betragtning, at vi i udenrigstjenesten – og jeg selv – har fuld respekt for, at et demokratisk flertal stemte nej. Der er ingen, der taler ondt om dét. Men hr. Frank Dahlgaard må acceptere, at der altså er mennesker, der finder, at en tilslutning til den fælles valuta så langt er det klogeste for Danmark.

Konsekvenserne af nej har været diskuteret her i dag. Der har været et par talere, der sagde: Jamen nej, det har jo ingen konsekvenser. Det er jo slet ikke rigtigt. Konsekvensen er endda meget klar. Konsekvensen er, at Danmark ikke deltager i den fælles valuta.

Dette er en meget vidtgående konsekvens for Danmarks placering i det europæiske samarbejde. Det var, hvad vi stemte om, det er, hvad der blev resultatet, og det er allerede en kendsgerning. Så man skal ikke sige, at der ikke er en øjeblikkelig vidtgående konsekvens af den afstemning. Det er der; det er en afstemning, hvis resultat kommer til at præge Danmarks forhold til det europæiske samarbejde i meget omfattende grad.

Så har afstemningen jo i øvrigt også den konsekvens, som regeringen har givet til kende, at det ikke er aktuelt foreløbig med afstemninger om øvrige forbehold.

Lad mig så sige et par ord om regeringskonferencen, som skal afholdes – eller afsluttes, må vi hellere sige – i december i den franske by Nice.

Forst om selve forhandlingsgrundlaget: Forhandlingsgrundlaget er jo for længst udarbejdet og er godkendt her i Folketinget, men det er også vigtigt at være klar over – som det hele tiden har været udtalt – at forhandlingsgrundlaget jo er en overordnet ramme, rammen om en proces, og det har hele tiden været meningen, at regeringen på grundlag af dette forhandlingsgrundlag på helt normal vis, som vi altid gør det i EU-samarbejdet, skal konsultere Europaudvalget og de politiske partier og rådføre os med dem. Det har hele tiden været hensigten, at dette forhandlingsgrundlag var et rammedokument, og at vi skulle udfylde rammen, efterhånden som indholdet af forhandlingerne trådte tydeligere frem. I dette er der ingen forandring. Der er et forhandlingsgrundlag, som er en god ramme for forhandlingerne, men det er jo en ramme, der skal fyldes ud i en konstant dialog med Folketingets Europaudvalg og de politiske

partier, og det giver regeringen jo klart udtryk for.

Der har været rejst spørgsmål om ændringer i den såkaldte artikel 7 i Amsterdamtraktaten. Flere lande, og i øvrigt også Europa-Kommissionen og vismændene, som undersøgte Østrig, har været på banen med forslag og overvejelser. Kommissionen har eksempelvis foreslået, at Ministerrådet med to tredjedele af medlemslandene bag sig på forslag enten af Kommissionen, Europa-Parlamentet eller en tredjedel af landene kunne fastslå, at der var risiko for overtrædelse af menneskerettigheder i et medlemsland, hvis der vel at mærke var en sådan risiko. Og fandt man, at der var en sådan risiko, så kunne man vedtage en passende henstilling, som der står i Kommissionens forslag, og i øvrigt gennemføre en høring af det land, hvis forhold var under diskussion.

Lad mig sige, at vi har hele tiden fra dansk side forholdt os yderst skeptisk over for forslag af denne type. Vi finder, at behovet ikke er stort.

Endelig finder vi, at over for medlemslande, hvor der er en risiko eller måtte vise sig at være en risiko, har vi til vores rådighed til påvirkning af forholdet i et medlemsland en lang række virkemidler, hele, kan vi sige, diplomatiets arsenal af redskaber kan bringes i anvendelse over for pågældende land, og vi ser ikke et behov for på denne måde, som f.eks. Kommissionen foreslår det, at ændre artikel 7.

Et par bemærkninger om såkaldt forstærket samarbejde. Jeg tror, man skal erkende, at det danske nej sætter yderligere fart – der var allerede godt gang i den – i overvejelser om at gøre det lettere for en gruppe medlemslande, som altså ikke er alle medlemslande, at gå videre på et bestemt område i samarbejdet.

Der findes som bekendt et meget omfattende regelsæt for dette såkaldt forstærkede samarbejde i den nuværende traktat. Endnu har disse bestemmelser aldrig været taget i anvendelse, men Amsterdamtraktaten, skal vi jo lige minde om, har jo heller ikke været i kraft i ret lang tid; den trådte i kraft den 1. maj 1999.

Vi har endnu ikke set klare, veludformede forslag til, hvorledes lande ønsker at ændre dette regelsæt for et forstærket samarbejde. Det har vi jo heller ikke set her i landet. Selv om ønsket om ændringer i reglerne for forstærket samarbejde eller fleksibilitet har optaget en ganske stor del af debatten under den danske folkeafstemning, har vi jo ikke set egentlige forslag til, hvordan man skal ændre det regelsæt, der eksis-